

Considerațiuni privind conținutul învățământului silvic superior și rolul personalității în silvicultura națională

Cuvânt de deschidere al domnului profesor emerit dr. ing. Ioan MILESCU, Facultatea de Silvicultură Suceava, membru al Academiei de Științe Agricole și Silvice

Se înregistrează în acești ani o proliferare activă a unităților de învățământ silvic superior. În raport cu capacitatea de absorbție a administrației silvice, ne întrebăm dacă este pe deplin motivată înființarea în învățământul de stat și în rețeaua instituțiilor de învățământ universitar privat a unui mare număr de unități care pregătesc ingineri silvici.

Pe această temă se fac comentarii, se formulează opinii, se emit strategii. Principal, consider că oportunitatea înființării de școli silvice de nivel superior este justificată numai în anumite limite. Apreciez, de asemenea, ca neîntemeiate pretențiile unor responsabili din administrația silvică, precum și ale unor persoane din interiorul profesiei de forestier, de a se organiza procesul formativ în domeniu după viziuni proprii, motivate de momente conjuncturale.

Propunerile noastre din 1990 și 1993 de a se examina în mod organizat dimensiunea și conținutul profesiei de silvicultor cu studii superioare în contextul cerințelor și realităților din silvicultura europeană nu a întrunit ecoul dorit. Între timp s-au amplificat inițiativele cu privire la apariția de noi centre de pregătire a inginerilor silvici. Secția de Silvicultură din cadrul Academiei de științe agricole și silvice a organizat o dezbatere (5 oct. 2001) pe tema: „Învățământul silvic românesc: realități și perspective”. S-au susținut cu acest prilej puncte de vedere diferite, fără a examina și împrejurările, subiective desigur, care au generat o asemenea situație. Noi păstrăm rezerve față de opiniile exprimate cu acel prilej și față de modul cum acestea au fost afirmate și susținute.

Pornim de ideea că în țările vest europene au luat ființă școli de învățământ silvic superior în zonele împădurite și nu neapărat în capitalele administrative. De peste un secol și jumătate aceste instituții funcționează fără convulsii și cu rezultate pe care ni le dorim și noi. Absolvenții acestor școli sunt pregătiți după programe de învățământ stabile, care rareori se modifică și atunci când se face acest lucru se argumentează temeinic necesitatea introducerii în structura procesului formativ de discipline noi, de perspectivă pentru profesiunea de silvicultor. Avem în vedere aprofundarea cunoașterii unor noțiuni și fenomene cu caracter biologic, lărgirea conținutului tehnic în unele domenii ca: procesarea și comercializarea produselor pădurii, construcții civile și instalații de transport, tehnici de informatizare și proiectare asistată, finanțe – bănci, ergonomie, psihologie și relații cu publicul etc.

Prin structura planurilor de învățământ, ne referim la Facultatea de Silvicultură din Suceava, se urmărește armonizarea în proporții apropiate a

disciplinelor cu caracter biologic, tehnic, cibernetic și economic, astfel încât conținutul învățământului silvic superior să corespundă imperativului de competitivitate europeană și cerințelor prezente și viitoare ale practicii silvice. Să ne fie iertată afirmația că știm prea bine și de mulți ani modul cum s-a procedat și se procedează în această direcție la Universitatea Transilvania.

Socotim ca „pur capriciu” al celor care insistă încă pe funcționarea unor secțiuni distincte de silvicultură și de exploatarea forestiere, s-au înființat numeroase colegii pentru care se structurează planuri de învățământ și discipline de studiu din dorința, de a asigura și unora cu mai puțină vocație didactică un titlu universitar. Este acesta un aspect regretabil al modului de lucru din ultimii ani, care în fapt a generat proliferarea menționată anterior.

Procesul formativ începe din familie și continuă până în meserie. În etapa modernă a dezvoltării sociale, activitatea economică și culturală depinde de școlarizarea și pregătirea individului. De gradul de școlarizare al populației depinde însăși forța organizării social-politice, depinde nivelul și starea națiunii.

Pregătirea profesională angajează condiția umană, factorii și trăsăturile lor depinzând atât de student, cât și de nivelul de disciplină și de înzestrare tehnico – materială. Perspectiva viitorului apropiat este de actualitate imediată. Din acest considerent nouă nu ne este îngăduit să oferim sisteme închise de gândire și acțiune, ci soluții deschise, accesibile progresului continuu.

Ea, școala trebuie să dezvolte și spiritul cercetării însăși, cu care suntem chemați să rezolvăm noi înșine problemele noi, emergente. În orientarea profesională, aptitudinile intelectuale, cum sunt inteligența și învățarea precumpănesc. Esențiale au devenit trăsăturile de caracter, ca, de pildă, conștiinciozitatea și cooperarea. Acestea fac că potrivirea dintre om și profesiune este și învățată, elaborată, nu numai înnăscută.

Cerințele moderne ale procesului formativ aduc o pondere deosebită a trăsăturilor de caracter, de stabilitate emotivă, de fire și temperament. Pe asemenea considerente, condiția umană privește atât candidatul, cât și nevoile societății, precum și dezvoltarea lor.

De nivelul și calitatea conținutului învățământului silvic superior depind și formarea personalităților în domeniu, rolul și aportul lor la cristalizarea silviculturii naționale. Personalitatea se conjugă cu lumea din care face parte, influențându-se reciproc cu aceasta. Trăsăturile personalității sunt și ele moduri de conjugare cu societatea, având o finalitate și determinare dublă. Ele se află permanent în slujba bunăstării materiale și spirituale, pe care o definește cultura. Modurile de conjugare a individului cu societatea depind astfel, și simultan de individ, societate și cultură. Deosebirile dintre indivizi sunt explicabile prin inteligența și școlarizarea acestora, caracterul și profunzimea fiecăruia. În satul patriarhal din care provenim majoritatea dintre noi, deosebirile dintre oameni sunt de inteligență, caracter, emotivitate și temperament. La fiecare treaptă de școlarizare apare diferențierea profesională și culturală, adusă de diviziunea muncii. Profesiunea unui om constituie una dintre cele mai relevante informații asupra coeficientului său de personalitate.

În orice proces de instrucție și educație, profesorul este și rămâne factorul cel mai important. El este, cum se spune, sufletul școlii. Pe lângă arta predării, el are nevoie, trebuie să dovedească „entuziasmul ideii”, precum și dorința de a servi profesiunea aleasă. Pentru a preda și altora din cunoștințele, gândurile și pricepera sa, este nevoie pe lângă cunoștințe și sistem, de entuziasm, de dragoste pentru bine, pentru adevăr, pentru frumos și pentru sufletul națiunii.

Coeficientul de inteligență la un individ se definește prin:

- dezvoltarea cât mai bogată și mai cuprinzătoare a orizontului despre lume și viață a individului sub semnul completitudinii;
- integrarea logică a ideilor sale în sistem, integrarea civică a faptelor de conduită;
- simetria și armonia orizontului și a profunzimii sale, pe care integrarea logică, etică și estetică o aduce;
- conjugarea armonioasă cu societatea, pe bază de libertate și dreptate.

În fapt, personalitatea reprezintă suprema sinteză a coeficientului de inteligență, caracter și trăire emotivă, instruite și educate în familie, școală, profesiune, căsătorie și națiune constituită ca stat. Dacă cerem despre individ o informație, ea trebuie să privească coeficientul său de personalitate. În acest scop trebuie cercetat și cunoscut atât orizontul său, anume multilateralitatea sau unilateralitatea sa, cât și profunzimea și integrarea sa, precum și armonia și simetria ambelor.

Întrebarea primă asupra ființei umane trebuie completată cu o a doua: este această personalitate pozitivă sau negativă, versus sănătoasă și onestă, ori bolnavă sau neonestă? După modesta noastră judecată sunt puțini dintre cei care se consideră sau se erijează în personalități ale silviculturii naționale care pot răspunde acestor cerințe. Inteligența plus caracterul dau profunzime de gândire și seriozitate; inteligența ridicată și caracterul inferior dau doar isterie strălucitoare (Spearman, Ch., 1923).

Profunzimea de gândire și conduită izvorăsc din integrare; simțul măsurii și bunul simț rodesc din simetria și armonia pe care individul trebuie să le respecte atât în multilateralitatea sa, cât și în calitatea și cantitatea sa. Onestitatea de cuget, vorbă și faptă se poate explica numai pe bază de integrare. Nu este vorba de o simplă integrare impusă cu forța sau liber consimțită: integrarea trebuie să fie armonioasă și simetrică în raport cu legea firii. Sunt frecvente cazuri când o asemenea integrare este dezarmonioasă și asimetrică, adică în dezacord cu legile naturii însăși.

În viață, adevărul nu țâșnește numai din cunoașterea senzorială sau din pătrunderea ei rațională, ci din întregirea lor reciprocă cu ponderea cuvenită fiecăruia. Caracterul nu se numai din organizarea tendințelor sau sistematizarea valențelor, ci din întregirea reciprocă, cu pondere proprie fiecărei părți. Fericirea însăși nu înseamnă bucurie eternă, ci ea izvorăște din învingerea conflictelor (Mărgineanu, N., 1973).

Armonia și simetria de volum și integrare sunt mai importante decât volumul și integrarea împreună. Prin gradul și tipul de dezvoltare al conținutului și integrării, prin armonia și simetria lor se definește și stilul național. În acest spirit,

coeficientul de personalitate definește gradul de dezvoltare al persoanei, estimat după lărgimea, adâncimea și armonia orizontului ei de cunoaștere, acțiune și trăire emotivă.

Coeficientul de personalitate reflectă finalmente un raport dintre dezvoltarea normală, (pozitivă) și cea anormală (negativă). Cercetări contemporane de psihologie sociologie și antropologie social culturală, efectuate în Germania, SUA și Franța, relevă șanse optime de dezvoltare din partea coeficientului superior de personalitate. În susținerea acestui punct de vedere cercetările respective pornesc de la opiniile exprimate de Socrate și Goethe cu privire la condiția genului. Ca titlu de informare, menționăm că aprecierea coeficientului de personalitate se înscrie în limite foarte largi: 2,4% în cazul populației mijlocii și 87%. Cercetări din Germania (Remplain și Wellek) și din SUA (Allport, Mursay) determină acest coeficient pe baza unor dimensiuni factoriale, 16 la număr, cum ar fi: ciclotimie – schizotimie; inteligență generală versus debilitate mintală; tăria eului integrat și stabil sau slăbiciunea celui neintegrat și instabil; dominare – supunere; optimism și încredere sau stare depresivă sau lipsă de încredere; curajos și persistent versus plin de inhibiții; ascuțit la minte și cinic sau naiv; suficiență de sine; sentiment de culpă; control de sine, voință; energie puternică sau slabă.

Este vorba în cazul acestor studii de o cercetare multilaterală, cu caracter structural, socotită a stăpâni atât interpretarea logică a persoanei umane, cât și pe cea matematică. În primul caz variabilele se leagă între ele în mod logic, intrând unele în altele pe bază de semnificație și direcție de evoluție. În al doilea caz variabilele nu se leagă, iar structura persoanei rămâne o multiplicitate de dimensiuni juxtapuse analitic nu și sintetic, cauzală nu și prospectivă.

Cu timpul, ne încumetăm să exemplificăm câteva cazuri de personalități din silvicultura europeană și autohtonă. Pentru moment pot spune, după credința creștină că nu toți „cei săraci cu duhul” au un coeficient de personalitate inferior.

Așadar, tipul de personalitate definește precumpănirea cunoașterii, acțiunii sau emotivității, gradul și modul lor de integrare, precum și simetria conținutului și armonia integrării. Neglijate conceptele de armonie și simetrie pot introduce discriminarea de valoare. Nu este cazul să facem o examinare caracterologică, dorim doar să subliniem existența unor evidente **discrepanțe dintre a fi și a apărea** în raport cu insul însăși și mai ales cu semenii. Acest fapt are o mare semnificație și în profesiunea de silvicultor, mai ales acum când se împuținează pădurile și se lărgeste rețeaua de învățământ silvic superior.

Bibliografie

- Eysenck, H. J., 1952 – The scientific study of personality, London
Margineanu, N., 1973 – Condiția umană, Ed. Științifică, București, 390 pg.
Spearman, Ch., 1923 – The nature of intelligence, Mc. Millan, New – York